

Ölands museum Himmelsberga

Ölands Museum Himmelsberga invigdes 1959 och är en del av en öländsk dubbel radby. Sedan dess har museet utvecklats med fler gårdar, en vacker konsthall, gallerier, kaffestuga och butik. I gårdarna finns hus och miljöer från 1700- och 1800-tal, med inredning och utrustning som hörde till livet på den öländska landsbygden. I hagarna går lantrasdjur. I odlingar och i trädgårdar växer äldre kulturväxter. Museet ägs och drivs av Ölands Hembygdsförbund.

Förutsättningar

Här finns gott om plats både inne och ute. Besöket behöver omfatta en heldag då skolor troligtvis kommer med skolbuss eller chartrad buss. Besöken kan ske i april, maj, september och oktober. Personer som vill och kan arbeta med skolan finns på plats.

Vad man vill berätta om

Vad en radby är och vad som är speciellt med en sådan. Hur bondesamhället fungerade. Vad och hur och varför man odlar. Hur man hanterar olika fröer och varför de ser så olika ut, och hur man har använt fröer i bilder. Medeltida ballad med dans från närområdet(Långlöts visan)

Från jord till bord

Förberedelser:

Obligatorisk – varje klass tar med sig tre märkpinnar, en för morot, en för ärtor/bönor, en för potatis. Klassen delas in i grupper enligt anvisningar. Skolan tar med sig råvaror(rotfrukter) till lunchen.

Frivillig – hur mycket frö/potatis går åt till ett specifikt område. Vilka växter finns på skolgården?

Besöket

Arbete i 4 grupper. Varje grupp arbetar ca 40 min med ett tema och sedan byter man tema. Varje grupp hinner två teman före lunch och två teman efter lunch. Grupp 1 och 2 arbetar med tema 1 och 2, och grupp 3 och 4 arbetar med tema 3 och 4.

Tema 1. Potatis. Gruppen får veta om potatis och varje elev får också sätta varsin. Ämne: Biologi och Geografi

Tema 2. Morot/Bönor. Gruppen får veta om morot och bönor och varje elev får så några frön av vardera. Varje rad som klassen sått och satt märks med de medhavda märkpinnarna. Ämne: Biologi och Geografi

Tema 3. Radbyn/Kulturväxter. Gruppen får veta historien och betydelsen av vad en radby är. Man får också veta lite mer om några vanliga kulturväxter på Öland. Ämnen: Historia, Biologi och Geografi

Tema 4. Frötavla. Varje grupp får veta att frötavlor varit vanliga på Öland och får själva göra en enkel, liten bild av fröer. Frötavlorna kan hängas upp på lämplig plats vilket kan generera återbesök med familjen för att visa och beundra. Ämnen: Bild och Slöjd

Gemensamma förberedelser med lunch i olika grupper Ämne: hem- och konsumentkunskap

Arbete i 4 grupper. Grupp 1 och 2 arbetar med tema 3 och 4, och grupp 3 och 4 arbetar med tema 1 och 2. Eftersom eleverna pratat med varandra under lunchförberedelserna är introduktionen till arbetet kortare pga annan förförståelse inför uppgifterna. Varje tema arbetas med under 30 min.

Långlötevisan med ringdans. Alla grupperna får höra historien om balladen och lära sig omkvädet=reprise. Man får också instruktion om hur man ska gå i ringdansen. Sedan dansar och sjunger man. Ämnen: Musik och Idrott och hälsa
Sammanfattning av dagen och avslutning med ett glas hemgjord saft. Varje klass får en påse havre med sig hem att så själva i skolan eller hemma.
Hemfärd

Efterarbete

Skriv en egen ballad. Kan framföras på museet på deras kommande folkmusikdag. Ämne: Svenska och Musik

Hitta på en egen ringdans. Kan framföras på museet på deras kommande folkmusikdag. Ämne: Musik och Idrott och hälsa

Hur känns det att behöva flytta för att huset inte får stå kvar? Koppla till dagens flyktingfråga. Ämne: Samhällskunskap och Historia

Pia Åkesson, Qvarnstensgruvan i Lungås, på uppdrag av ArbetSam.
Rapport Pedagogiskt projekt Arbetslivsmuseer som klassrum 2015